

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feloldó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Egyes évre	12 Mt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hétre	1 "
— Egyes szám ára 4 kr. —	

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés iródkban.

Nagylevelű hirdetés

vandr- és üzenetnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 33. szám.

Csütörtök, február 11.

Bánffy a fiumei kérdésről.

Nagybecskerek, február 11.

(F) Báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a fiumei kérdés tárgyában a képviselőház tegnapi ülésében tett kijelentései megint azt bizonyítják, hogy a kormányelnök a határozott, nyílt és egyenes állásfoglalásnak a barátja. Nincs szüksége kerülő utakra vagy burkolt eszközökre, mert az igazság és jogosság ereje minden nehézség leküzdésén átszeli.

Igy áll Bánffy a fiumei kérdéssel szembe. Nem enged Magyarország szupremáciájából egy hajszálnyit sem s épp azért annak érdekében szükség esetén a legerélyesebb eszközök alkalmazására is kész, de másrészt egyáltalában nincs szándékában Fiume autonómiáját csorbítani. Ez az egyedül helyes felfogás jutott kifejezésre Bánffynak abbéli kijelentésében, a midőn egyrészt hangsúlyozta, hogy a separatum corpus elnevezés helyes közjogi értelme nem az, mintha Fiume harmadik önálló rész lenne a magyar szent korona birodalmában, másrészt pedig tárgyilagosan elismerte, hogy Fiume olasz voltának meg van a maga jogosultsága s azt a kormány nem is akarja bántani. Azután rámutatott a miniszterelnök a most fölmerült konfliktus tulajdonképeni mibenlétére avval a nyíltsággal, őszinteséggel és világossággal, amely egyéniségének egyik becses tulajdonsága, s amely legbiztosabb garanciáit hordja magában a megoldás sikerének. E szerint a miniszterelnök annak a kérdésnek tanulmányozása céljából küldötte Fiuméba Dárday miniszteri tanácsost, hogy miként lehetne az új közigazgatási bíróság hatáskörét Fiuméra is kiterjeszteni. Ez a kérdés eo ipso maga után vonja azt a consequentiát, hogy az 1867. óta alkotott összes közigazgatási törvények Fiuméra kiterjesztessenek. Ennek megvalósítása végett szükség van valamely középfoku közigazgatási hatóságra, olyanra, a minők nálunk a közigazgatási bizottság, aminő azonban Fiumében nincs. Ennek a középfoku hatóságnak az

állami közigazgatási hivatalokra való felülbíró hatáskörét a fiumeiek helyesnek találják, de azt viszont nem hajlandók koncedálni, hogy a közigazgatási bíróság az autonóm hivatalok intézkedései fölött bíraskodjék. Ez a konfliktus tulajdonképeni tartalma, amely — miként látjuk — a fiumeiek eléggé szűkkeblű elfogultságának folyománya. S e mellett a rendőrség államosításának kérdése alárendelt jelentőséggel bír.

Bánffy Dezső báró az igazság és jogosság álláspontjának érzetében — szemben az elfogultsággal — nem ok nélkül hangsúlyozta, hogy a konfliktusnak sorának elején említett érdekek sérelme nélkül és békés uton való megoldását reméli, de nem habozott azt sem kijelenteni, hogy szükség esetén kellő eréllyel fog érvényt szerezni az állami szupremációnak. Hisz végre is az autonómiának kell az államhatalomhoz alkalmazkodnia, nem pedig megfordítva.

Anyakönyvi ügyek.*

Kérdés. Daczára annak, hogy a gör. kel. lelkészi születési anyakönyvi kivonatban a völegény törvénytelenek van bejegyezve, az illető nem az anya, hanem a természetes apa családi nevére lett keresztelve és anyakönyvvezve, mitévő legyen? Szerintem a kihirdetést az anyakönyvkiigazítása előtt el nem rendelhetem. — Es miután a vallásügyi miniszter a gör. kel. anyakönyvek kiigazítására az engedély megadását magának tartotta fenn, az anyakönyvvezető közvetlen a min. sateriumhoz küldheti-e fel az iratokat, vagy közvetlen hatósága útján; és vajjon mind ez bélyegmentes vagy bélyegköteles?

Válasz. Irányt adó rendszeren a születési anyakönyvi kivonat, mivel az abban közölt adatok, mindaddig bizonyító erővel bírnak s

*) E rovatot az anyakönyvvezető irak érdekében nyitottuk. Ez alatt minden az anyakönyvvezetés és házasságkötésre vonatkozó kérdésre szivesen felelünk, ha a feltett minden egyes kérdés külön-külön félv papíron akként iratik le tisztán és olvashatóan, hogy a félv papir egyik lapja teljesen tisztán maradjon, másik lapján pedig a felelet felírására elég hely jusson, ezenkívül a kérdést a feltetvő aláírja s hivatali pecsétjével ellátja. A kérdésre a feleleteket az állami anyakönyvi felügyelő irtól szerezzük be.

köszíthetőségük mig az ellenkező bebizonyítva nincs. — Ezzel azonban nincs az mondva, hogy az akv. jobb tudomása ellenére cselekedjék, így jelen esetben, ha biztos tudomása van a törvénytelen származásról, a mit, a mint jelzi, az anyakönyvi kivonat is igazol, akkor jobb tudomása szerint akként jár el, amint azt a fennálló törvény rendeli, hogy t. i. a völegényt mint törvénytelen anyja nevével hirdeti (olv. Anyak. Közlemények 1896. évf. 1. szám, a kérdések és válaszok között), — de e szándékát közölje a felekkel eleve, hogy ezek eljárása ellen esetleges panaszukat érvényesíthessék.

Különben ez nem ok arra, hogy a kihirdetést el ne rendelhesse, ha egyéb akadály fenn nem forog.

Ha pedig tényleg a felekezeti anyakönyvkiigazítását kérelmezné, azt csak szolgálati uton teheti.

Kérdés. Igaz, hogy a belügyminiszter 60000. számú utasítás 39. § a értelmében az anyakönyvek másodpéldányaiban a lap szélén történő bejegyzésekre a hitelesítési záradék esetről-esetre írásban vezetendő reá, mindazonáltal megengedhető-e az, hogy a másodpéldányoknak egyidejű vezetése mellett, a hitelesítési záradék — mellőzhető munka kikerülése céljából — csak is az év végén kitöltéssék a nyomtatott szövegben, mely esetben az összes netáni pótlások és szelvények egyszerre hitelesíthetnek?

Válasz: A hivatkozott rendelet nem írja elő az azonnali hitelesítést, csak az azonnali másolást; ennőlfogva a hitelesítés iránti intézkedés ugyis magyarázható, hogy az év végén is eszközölhető s ekkor természetesen ez a záradék az összes feljegyzésre vonatkozik, ellenkező esetben nem.

Iletékes helyen akként magyarázzák a § t, hogy a hitelesítés is azonnal eszközölendő s minden későbbi feljegyzés külön hitelesítendő.

Jövőben meg lesz változtatva a másodpéldányok mostani alakja akként, hogy a hitelesítési záradék a nyomtatott szöveg után alól jön s a lap szélé teljesen tisztán (üresen) marad.

A „TORONTÁL“ tárczája.

Tündérország kertje.

I.
— Fiu? . . .
— . . .
— Fiu! — szól végre egy érdes női hang.
— Hal' Istennek — mond az örvendő apa, ki mosolygó arcczal újságot a szomszéd szobába gyűlt barátoknak.
Az a szép barna asszony, a fucsának, annak a kis formátlan hústömegnek az anyja pedig bágyadtan, megtörtén fekszik ott a hófehér párnák között. Hosszu fekete haja izzadságtól nedves. Ajkát kiszáritotta a laz. Melle piheg. Nagy fekete szemek, melyek máskor oly vidáman mosolygósak, le vannak árnyékolva. A pillák finom fátylan könyvek csillognak át. Vajjon a kiállott testi fájdalom, vagy pedig az igaz öröm könyei-e ezek? . . . Talán mindkettő . . .
II.
Már gögicsél. Szakasztott az anyja. Csak széles homlokát s hihetileg vad természetét örökölte apjától.
Okos kis gyermekecske, kit imádni lehet, mikor ajakán beszédet próbál. Darabos, ismeretlen szavak ezek, melyek a szívtől fakadnak s melyek után hiába kutatnak tudós nyelvbu várok szótáraiban.
Csupa dal, csupa rythmus minden elejtett szó. Az idegen csak mosolyog azon s egyedül

a szerető anya szíve érti, magyarázhatja meg, mivel ez érhetetlennek tetsző gögicselés a mesés tündérország nyelve. Az első gyermekév utánöz hatatlan beszédje.
Most tapsol kővérke kezeivel. Majd apja bajuszát kuszálja. S az apai csók elől ismét az anyai keblen buvik meg, honnan éltető szeretet, az életerő édesége fakad.
— Mintha a pa—pa nevével hangoztatta volna most?
— Nem! nem! Ma—mát mondott! — féltékenykedik a fiatal anya, kinek most egyedül a kicsi az egész mindensége . . .
III.
Fekete ruha van a fucsának. A tágas udvaron nem pattoztat ostorával a béres gyerek sem. Még a kedvenc vadásztutyákat is elzárták. Sugó-bugó emberek tipegnek fel s alá a tornácson.
Majd egy töpörödött néni, nagyszakállu öreg bácsikák, aztán lóto-futó cselédek, doktorok, sok-sok idegen. Jönnek, mennek. A papával sem lehet beszélni. Es mintha az egész világ berekedt volna, mindenki oly csendes, fojtott hangon sugdos. Azt mondják, beteg van a háznál.
— A kis mama beteg! . . .
A fekete ruhás fiu még nem sejtí ezt. Csak bámult, szórakozottságában az újját is megszopja. Pedig mindig kikapott érte, ha látta a mama. De aztán megnyugszik abban is, hogy mamájához sem eresztik többé.
— Isgatná a beteg.

Es talán még örvend is egy kicsit. Most legalább nem vigyáznak ugy reá. Kiszökhett az utcára is, hol veszekszik, birkózik s a porban játszad az szegény emberek piszkos gyermekeivel.
— Egy aranyalma, két aranyalma — így kezdik a nótát.
— Tündérország kertje,
Ugy-e Pista messze? . . .
. . . Messze bizony, pajtás! . . . éneklik tovább.
IV.
Milyen pillantás volt az az utolsó? . . .
Benne volt abban minden, mit ember szíve érezhet. A rajongó szeretet vak imádása, félelem, fájdalom, gyötrelm, az utolsó bucsuszó szívig ható csengése s azon át nem adhatott csók édesége, melyet czudar doktorok tiltottak el a lázasan égő anyai ajaktól.
— Egy csók, két halál — mondották hidegen.
Szegény anya, szegény fiúcska, kit nem engednek oda legszebb mamádoz, hogy kérdezd tőle:
— Kicsi . . . mid fáj? Hol fáj? . . .
Pedig neked is volnának csókjaid. S a fájó részeket egészegegre csókolgatnád te is. Mert a „kicsi mama“ kurája legalább az volt, ha a fucska feje fáj, vagy megütötte a kezesejét, mindjárt csókolta. Addig csókolta a sértett részt, mig a síró baba nem kacagott.
Ez volt aztán a jó kura, a hathatós kura . . . A csók, az édes anyai csók, mely szent, tiszta és mégis termékenyítő, mint a megváltó anyja . . .

HIREK.

Tájékoztató.

Febr. 13. Tüztoltók bálja.
Febr. 20. Polgári bál.
Február 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Febr. 25. Pinczér egyesület bálja.
Febr. 27. Maskil el Doil álarozosbálja.
Március 15. Közigazgatási bizottság.

A gőzfűrdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Közgyűlések.

Febr. 14. d. u. 2 órákor Izraelita hitközség.
Február 14-én d. e. 11 órákor, N.-Komlósi népbank.
Febr. 14. d. e. 10 ó. Beodra karlovai tak. és előleg szövetk.
Február 14. d. e. 11 ó. Beodra karlovai önszervező szövetk.
Febr. 21. d. u. 3 ó. Nagybecsk. Korékpár Egyesület.
Febr. 23. d. u. 4 ó. N.-Becskekeri szőnyeggyár részvényt.
Febr. 25. d. e. 10 ó. Kis-Zombori Segélyegylet s Hitelszövet.
Február 28. d. u. 3 ó. A nagybecsk. takarékn. és előlegezési társulata az oszt.-magy. első általános tisztv. egyll.
Márc. 1. d. u. 4 ó. Első délmagy. gépgyár r. t. felsz. alatt

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma este hivatalos ügyekben három napi tartózkodásra Pancsovára utazik.

— Egyházi kinevezések. Dassewffy Sándor v. b. t. tanácsos, egyházmegyei püspök, Lang Dávid irattárnokot püspöki szertartóvá, Pacha Agoston tanácskozmányi jegyzőt pedig püspöki iktatóvá nevezte ki.

— Gazdasági népies előadások. A Torontál vármegyei gazdasági egyesület a földmívelésügyi miniszterium támogatásával a mezőgazdasági ismeretek terjesztése érdekében a vármegyének számos községében magyar, német és szerb nyelven szakelőadásokat rendez. A legelső ily előadás ez évi február hó 7-én vasárnap délután a nagybecskereki német gasdák szövetségének kaszinó helyiségében már megtartott, mely alkalommal Wolfinger Viktor ismert nevű gyakorlati gazdánk tartott felolvasást. A többi felolvasások sorrendjéről az alábbiakban értesítjük olvasóinkat. Február hó 12-én Zichyfalván, 13-án Torontál-Szécsányon, 14-én Párdányon, 14-én Nagybecskereken (ismét a német gasdák kaszinó helyiségében), 19-én Gyertyámoson, 20-án Nagy-Jécsán és Kis-Jécsán, 21-én Muzsián és Billéden, 27-én Bogároson és Grabácson, 28-án Nagybecskereken a szerbeknél és Francsfelden, március hó 6-án Zsombolyán, március hó 7-én Sándoregyházán és Magyar-Czernyán és az említettek felül még számos községben. A gazdasági szakelőadásokat képzett, gyakorlati elméleti ismeretekkel rendelkező szakértők tartják.

— Hőfűtés mindenfelé. Tegnap és tegnapelőtt a délvideken szintén erős hőfűtés volt, ami a vasuti forgalmat is akadályozta némileg. A vonatok mozdonyai elé hőkéket csatoltak. Különösen a gattaja verseczi vonalrészén és Valkány Zsombolya közt volt erős hőfűtés, bárha az forgalmi akadályt nem is képezett. Az összes vonatok kisebb-nagyobb késéssel érkeztek.

A szegény anya szemében megegyezően fellebban a láng, melyben a fiatal nő életvágya is nyilvánul. Reátékint fiára megegyezően s utójára. S artán reáereszkedik az örök sötétség. Megüvegesedik a szem. A szív is megszűn dobogni, fájni . . . A halál megkezdte borzalmas munkáját . . .

Nagy, emberfeletti volt az a kín, mit e végpercben az anya érő szíve kiállott. Es e borzasztó és mégis édes kint mind kifejezte az az utolsó pillantás, melyet a kis fiu ragvetett s melyet a kis fiu bizonyára soha, — még ha nagyra megnő is — soha nem fog elfeledni . . .

Zörgős kerekű kocsi fordult be az udvarba. Örömlükben vinnyogtak, csaholtak a retesz alul kiszabadult agár kutyák. Bizonyosan ismerős vendég érkezett . . . S az utcáról behallatszott még a gyermeknóta vékonyan, szipitósan, elnyújtva, amint azt a kis fiu piszkos játszótársai dalták, futták:

— Tündérország kertje,
Ugy-e Pista messze?

. . . Messze bizony pajtás! . . .

Es most végre a kis oktondi fiúcska is elpityeredett. Sirhatott is, sirathatta tündérek szép kertjét, mely most lett egyszerre igazán hozzá messze . . .

— Messze bizony, pajtás! . . .

Ifj. Mórlicz Pál.

— A kis-zombori gazdasági olvasóköri, írja levelezőnk, a napokban tartotta zombori Rónay Ernő elnöke alatt évi közgyűlését, nagy érdeklődés mellett. Ezen derék polgárok által alakított egyesület egyedüli törekvése a község anyagi és szellemi ügyeit fejleszteni s jövőjét biztosítani. Itt jött létre a segélyegylet s hitelszövetkezet, mely 10 kros heti betét mellett 100.000 frtot takarított s osztott már ki tagjai között, s ugyanannyival rendelkezik jelenleg. Ezen egyesületben beszállított meg minden eddigi nevezetes alkotás: földvétele, értéki hit, szerény fennállásunk emlékére emelt Szent István király szobra, új iskola épület, község gyalogutjainak kikövezése stb. Mindezen alkotásainak lelke: a tevékeny munkás, mint a gazda, a nagyevű zombori Rónay Ernő nagybirtokos, egyesületeink elnöke, ki most is egy újabb hasznos eszmét gondolt meg a „községi gőzmalom“ felállításával, szövetkezeti alapon, melyben a község minden polgára részt vehet. Igen érdekesen adá elő, hogy ezáltal a helyi érdekű malomipart óhajtaná állandósítani; és hogy a termelő természet könnyen értékesítvén, a buza és liszt közötti árkülönbséget — leszámítva a malom fentartási kiadását és költséget — a termelő, eladó, részvényes és a vámért örül helyi lakosoknak maradjon. Az eszme egyhangú örömmel és általános helyerléssel fogadtatott és a tagok mindannyian kijelentették belépésüket. A malom pénzügyi oldalát a helyi segélyegylet s hitelszövetkezet oldaná meg.

— Nazarénusok és baptisták. Aradmegye egyes vidékein a reformátusok százával térnek át a nazarénus és baptista hitre. Az ágylai református lelkes a vármegye alispánjától kért oltalmat a nazarénus hit terjedése ellen, mert az egykor népes egyházközségben maholnap már nem lesz hívője a református hitvallásnak. Az alispán az aradmegyei nazarénusokról és baptistákról részletes jelentést fog tenni a vallás-és közoktatásügyi miniszternek.

— A kis-zombori leányok táncmulatsága, mint levelezőnk írja, február hó 6-án folyt le a gazdasági olvasóköri termaiban igen szép közönség részvétele mellett. Már a termekbe lépéskor mindenkit kellemesen lepett meg a fogadtatás, melyben a leányok részestették a közönséget. Szóval, az „Emilia ovodás- és a szegény iskolás gyermekek“ javára rendezett táncmulatság, ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen szépen sikerült; mely siker egyedül a rendező ifju leányok fő érdeme, kiknek névsora a következő: Bittó Mariska és Ilonka, Détéri Ilonka és Juliska, Kiss Rozika, Erdélyi Erzsike, Nagy Izabella és Malcsika. Reméljük, hogy még igen sokszor találkozunk ezen bájos rendezőséggel a jótékony-ság minden terén. A táncmulatságon befolyt 74 frt 10 kr., kiadott 43 frt 10 kr., tiszta jövedelem 31 frt. Felülfizettek: Arpás Gyula, Kádár Arpád, dr. Sziklai Károly, Klein Géza és Henrik, Hofbauer Andor, Pajor Lajos, Szabó György, Hencs Keresztély, Huszti Teréz, Váradny Jánosné, Nagy József, Bódi Lajos és Okros József. Fogadják a felülfizetők, a táncmulatságon résztvevők, de különösen a fent megnevezett kedves rendezőség, az „Emilia kisdodovás és szegény iskolás gyermekek“ és iskolai hatóság részéről a legmélyebb hálás köszönetnyilvánítást.

— A színész édes anyja. Hogy a művész egyeniségének mennyire alá van rendelve másik fele: az ember, annak élénk tanujelét adta épp most E Kovács Gyula, a kolozsvári nemzeti színház kitűnő tragikus színésze. Kovács Gyula ugyanis 40 éves jubileuma alkalmából mostanában vendégszerepel Szatmáron, mely városához ifjúkori kedves emlékek is kötik. Tegnap volt első fellépése „Kean Edmund“ című szerepében. Ezt megelőzőleg kapta a hírt édes anyja haláláról. Nehogy a közönség, mely a színház minden helyét jó előre lefoglalta, az előadás elhalasztását félremagyarázza, ő inkább elmaradt a temetésről s míg itt a közönség zajos tapsai s éljenzése mellett vette át a babérkoszorút, addig egy kis falusi temetőben egy frissen hantolt sírhalmot borítottak be a lassanként szállingó hóhelyek, mely alatt az csendi öreg tiszteletesné pihen.

— A kozák Kozák Pelyva István feketetői jubász a napokban Sándorházán járt, hogy juhokat vásároljon. Az ottani nagykorcsában összetalálkozott Kozák Alexa juhászszal a kivel italhoz kezdtek. Mikor alaposan elkészült, Kozák kicsalta azon ürügy alatt, hogy magához viszi hálására. Az utcán aztán a földre teperte és 50 forintját amugy kozák módra erőszakkal elvette. Pelyva megtette Kozák ellen a főjelentést.

— Agyonütött gyermek. Öregfalun nagy szerencsétlenség történt a minap. Egy rakodó kocsiából kivetett talp a Melker Mihály vasuti ör három éves fiacskáját oly szerencsétlenül találta fejbe ütni, hogy a szegény gyermek ott a helyszínén meghalt. Az esetet feljelentették a csenet szolgabírósnak.

— Figaró a hordóban. Az alább elmondott történet talán még mai napig is a feledés homálya borítja, ha az ég véletlenül nem áldja meg a Figarókat olyan természettel, hogy nem marad meg bennük a szó, még akkor sem, ha a saját rovásukra kell beszélnök. Ezt a történetet ő maga mesélte el egyik kollegájának illő titoktartás terhe alatt, s a derék Figaró alig várta meg, hogy kitegye az üzletből a lábát, már is rohant lapunk egyik barátjához tovább adni a szót. Ott egyébként praktikus haszna is volt a mesének, mert lapunk barátjának haja a felette élénkén kiszinezett beszéd közben az ég felé meredt s a munkája megkönnyebült a nyírásnál. Ime végre az eset maga:

Történt pedig vasárnapon, hogy Nagybecskerek városa dézsa- királynői zártkörű estélyt rendeznek a kaszinó kistermében. Ott voltak képviselve valamennyien a külön osztályt képező szék és folyt a tánc szabadatlanul a kora reggeli órákig.

Együtt vigadott a vigadókkal Marcsa komtesse is, a kinek pedig inkább sirásra állott a szája, mint nevetésre mert akárhányszor tekintgetett a bejárat felé, nem látta sehol sem élte jobbik felét a mézáróst. A dolog ugy történt, hogy Marcsa összekülönbözött még vacsora idején a mézáróssal, a ki semmi hajlandóságot sem mutatott arra, hogy bálba menjen. Marcsa azonban mint végtelen makrancos hölgy erősen kötötte magát a tánczhoz és fájt szívével bár, de mégis elment a bálba azon makacs hittel, hogy majd csak utána jön a legény ha szereti. Csakhogy a mézárós szeretele nem terjedt az elmeniség, hanem bosszút esküdött és . . .

Mivel a történet egészen novellisztikusan indul, térjünk át most a bálra magára, a hol Marcsa egy vékony dongáju Figaró udvarlásával kárpótolta magát s még pedig nem minden eredmény nélkül (ezt az eredményt mindkettejükre érttem.) Tánczoltak, udvaroltak egymásnak s már mindenki ugy tekintett rájuk, mint a kik az örök szerelemnek akarnak példát szolgáltatni, mikor közbe jött valami.

Ez a valami a bál végét jelenti és Marcsa urhölgy Figaró urral karöltve távozik hazafelé. Az utat semmiféle incidens nem zavarta meg . . . egészen hazáig, ott azonban az incidens, akarom mondani a bosszút lihegő mézárós a kapu alatt áldogált elrajtva s a mikor a boldogság tengerében uszó Figaró átlépte Marcsával a kapu küszöbét; — megragadta a vékony dongáju legénykét és . . . a Figaróból anabaptista lett, a mennyiben másodsor és harmadszor is belemártották egy ménkü nagy hordó jeges vízbe.

Ide, a pontok helyébe gondolja mindenki azt, a miketki tetszik.

— Osztrák magyar tiszték a krétai csendőrségnél. A nagyhatalmak egyetértve a török kormányval, mely Kréta fölött gyakorolja a főnhatóságot, újjászervezik a krétai csendőrséget, hogy modern színvonalon álló rendet csináljanak a lángra borult, nagy kiterjedésű szigeten. Most, mint értesülünk, a hadtestparancsnokság utján körrendelet érkezett az összes közös csapatokhoz azon felszólítással, hogy két alezredes, két őrnagy, két kapitány, ugyanannyi főhadnagy, hadnagy és tiszthelyettes, bizonyos számú legénységgel jelentkezzenek a krétai csendőrség állományába való felvétel végett. Hasonló akciózt indított több nagyhatalom is, hogy az ily összeállított tisztikar álljon a krétai csendőrség élére, mely ily uton megreformálva, meg is fog felelhetni annak a fokozott követelménynek, mely azon esetben is vár a krétai csendőrségre, ha a legujabb villongások után helyre is áll a régi rend. A mi tisztjeink a krétai csendőrségbe lépve jelenlegi alkalmaztatásuk rendfokozatának fenntartása mellett egy főtkal magasabban is részesülnek és három év leteltével ismét visszatérhetnek kereteikbe. A krétai csendőrségbe való felvételért február végéig terjesztendők a folyamodványok a hadtestparancsnokhoz és előnyben részesülnek azon tiszték, kik a török vagy görög nyelvet bírják. Ennek a dolognak azonban aligha teljes véget nem vet a most ismét teljes erővel kitört krétai zendülés, a mihez hozzájárul még az is, hogy a krétai keresztény lakosság kimondotta a Görögországhoz való csatlakozást.

— Farsang a megyében. Török Kanizsán 1897. évi február hó 13-án a „Casinó“ helyiségében monolog, ének és szinelődással egybekötött zártkörű táncestélyt rendeztetik. Belépti díj személyenként 80 krajozár. Család-jegy 2 forint. Kezdeté fél 8 órákor. A tiszta jövedelem a gyermekek részére rendezendő majális költségeinek fedezésére fordítatik, miért is felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Előadás

után tánc. Műsor: I. Monolog. Előadja Ocskay Bagi Jolán ur. II. Invita à la Danse par Giovanni di Zaitz: Burger István ur zongora kísérete mellett éneklő Burger Istvánné ur. III. Virág fakadás, Murai vígjátéka a következő szereplőkkel: Csics Lajos, Steiner Emma, Csillag Irma, Wettstein Béla, Ocskay Miklós, Fuchs Terka.

— **Menetrend változás.** Felhívjuk az utazó közönség figyelmét arra, hogy a pancsova—nagy-beckereki vonalon közlekedő reggeli személyvonat f. év február hó 15-től kezdve egy órával később indul Pancsováról és ugyanannyival később érkezik N.-Beckerekre, mi által a pancsova—petrovoszellói h. é. vasut vonalán újonnan befektetett reggeli vonathoz Pancsova állomáson csatlakozás létesítettik. A reggeli személyvonat menetrendje tehát említett időponttól kezdve a következőképen módosul:

indulás Pancsováról reggel 7 óra 48 p.			
" Tor.-Almásról "	8	"	01 "
" Ferenczhalomról "	8	"	11 "
" Czrepajáról "	8	"	25 "
" T.-Vásárhelyről "	8	"	45 "
" Antalfalváról "	8	"	55 "
" Tor.-Ozóráról d. e. "	9	"	17 "
" Tomasovácáról "	9	"	35 "
" Écska-Zsigmond-falváról "	10	"	01 "
" Sándorudvarról "	10	"	14 "
" N.-Beckerek gyártelepről "	10	"	31 "
érkezés N.-Beckerekre "	10	"	34 "

(x) A quedinburgi répamag termelés elzülése. Sajátságos sorra jutott a quedinburgi piac, mely valaha híres volt takarmányrépa magjáról. A lefolyt évek nagy kereslete folytán betűt a reakció, a mennyiben egyrészt a nagy tultermelés, másrészt a nyereszkeségi vágy okozta, hogy e piacról kerülő répamag jelenleg ugyiszólván már veszedelem a gazdára nézve. Legutóbb egyik budapesti magár (H. I.) árlapjában leleplezi az eredeti quedinburgi plombbal ellátott répamagot, mely mint hiteles magvizsgáló állomás bizonylatával kimutatta, nem egyéb, mint quedinburgi plombbal ellátott — szemét.

Egy város karikatúrában.

(Nagyszentmiklósi levél.)

— február 10.

Nálunk mindenki szívesen utánozza a nagyobb városok példáját, azzal akarva magában felfedezni a nagyvárosias hajlamokat, nohát épp most kapóra jön, lássuk ki a legény a gáton. A mult héten megalakult a vidéki hírlapírók becskereki helyi szövetsége, közelebb a többi nagyobb városoké. A nagyfejűek (ehhez kérem nem okvetlen szükséges, hogy a fej méretei legyenek nagyok) most Szentmiklóson is kitéhetnek magukért, hadd lássa a világ, kik a hírlapírók barátai. Hányan lesznek alapító, hányan pártoló tagok a vidéki hírlapírók nyugdíjintézetében.

Rendes tagokról, bocsnat, nem szólhatok, mert hamarjában nem tudom kinek szólhatna buzdításom.

Nem ez ám a legujabb, mert aki a kereskedelmi iskoláról nem beszél mai napság Szent-Miklóson, az elülhet.

Azért ne tessék hinni, hogy nálunk mind rossz ember, aki a kereskedelmi iskola érdekében nem beszél. Mert van ám azok közt is, ki legény a gáton.

Valaki a napokban azt mondta, mintha ő megálmodná, azért mégse lesz a kereskedelmi iskolából Szent Miklóson egyelőre semmi.

Szegény, érvül mindig csak azt hangoztatja, hogy van a megyében Beckereken, a szomszéd-ban Temesváron, Szegeden, Lippán, Aradon... — és itt elcsuklik szava. Azt hiszi, talán elég a jóból.

Már akárhogy is lesz, nehezen megy nálunk valami, a mi több legyen a tervnél.

Terv, most jut eszembe; vajjon a népiskola államosítása, hogy város legyünk, indóházat

beljebb, világítást jobbat kapjunk, vagy azok a bizonyos szentmiklósi urak, kik fennhangon hirdetik tudományukat, de hát a „Torontál“ aligha merné rájuk fogni, hogy látott tőlük valamit — tehát igen, azok az urak ne csak kritizáljanak, de írjanak — az nem csak terv?

Pedig, ha jól tudom, a lapok hasábjai minden jó dolog részére nyitva állnak.

A tőből mégis kivesszük a részünket, de nem a farsangból. De hát jól van így is, legalább több pénz marad a lányos apáknak a hihetőleg a tavasz felé ennek árából a szentmiklósi telekkönyvvezetőknek nemcsak a vagyont keresgélő ifjakkal, de a vagyont szaporítgató papákkal is lesz dolga.

Aztán jöjjen valaki csufolódni hozzánk, mind elkapják a lányokat s a farsangi bál helyett majd kipótolja a lakodalom.

Igaz a önök csak nevetnek a Nagyszentmiklósiakon, mert kevés multság jutott a farsangból, pedig míg Beckereken csak a szedők, ott már a szedő tanoncok is sorompóba léptek s szombat este igyekeztek a farsangos kedély hangulat tenoméjät megmenteni.

Es ez nekik is valami.

Aztán kilépnek ám a porondra fürge lábú kereskedőink is. Meg egy két kisebb polgári bál is vonzani fogja a magá körét.

A szerkesztő ur bizonnalha meglátja soraimat, ide oda fordítgatja írásmat és gondolkozik, hol haragudnának meg ezért jobban, Beckereken vagy Szent-Miklóson, a becskerekiek azért, mert ott van miről írni és így célzásnak vehető talán valami soraimból, a szentmiklósiak meg azért, mert az ő híruk már a „Nagy-Szent-Miklós“ on is tul ment (?) — én azonban ki mentem e hipóthézis és zárlatot csinálók. Ah, most meg zárlaton jár az eszem, nem hiába osztogatják most a zárlatok feleslegét, azok a zsiros zsebű bankok (itt kérem már ne tegyenek kivételt, mert ez nem csak localpatriotizmus) juttathatnának, ha már nem is az én részvény nélküli zsebembe, de a vidéki hírlapírók segélyegyesülete javára.

Sok jó szóval rászolgáltak azok már arra. — Bizonyosságul (a másolat hitele nélküli)

Dóri.

Szerkesztői üzenetek.

Naiv. Ön azt kérde, hogy mi a csókra a legjobb rim? Ugyan menjen, hát egy másik csók, azután már csak mindenkiné a természetétől függ, hogy a rimek a mellett, hogy csattanósak, egyuttal ölelkezők is lesznek-e? Érdeklődő. Elég ha így címezi: Dr. Brájjer Lajos Menton, hotel Royal, Franciaország.

A bűnös gyötrődése. Az Istenért, válasszon más címet, mert ez a rémes hangzásu visszariasztja az olvasókat. A tárcza egyébként közölhető lenne, de így mindenki a spanyol inkuizíciók idejére gondol.

Nándor. Arra a kérdésre, hogy mi a szerelem? csak minden négy héten egyszer válaszolunk.

Bébé. Az a ciztátum így hangzik: Minek is ír Szana Tamás? csakhogy jelenleg egészen „másra“ való vonatkozással használják. Szívesen üdvözlöt.

Nagyszentmiklós. Irja meg, hogy szándékában van-e még tovább is folytatni a levelezést, mert ugy rémlik nekünk, mintha egyszer már kijelentette volna, hogy vissza vonul. Mi szívesen látjuk ezután is.

Uffalu. Kérjük az ígérteteket. Egyébként legyen mielőbb szerencsénk a levélben megbeszéltek végrehajtása czéljából. Üdv.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak budapest—jobbparti üzletvezetősége. Pályázati hirdetmény görebe szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak budapest—jobbparti üzletvezetősége 1897. évben felmerülő szükségletének fedezésére 100 drb felső és 80 darab alsó öntöttvas gázgöreb szállításra ezene nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályától (I. d.) Budapest, külső kerepesi-ut 2. ház csoportjában földszint kapható.

Ugyanezen ajánlati mintában fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve s a borítékon „ajánlat az 1983/97. szám-

hoz“ felirattal megjelölve, legkésőbb 1897. évi márczius 2 án déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához betorjesztendő. Budapest, 1897. február 6 án.

A magy. kir. államvasutak jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnnyomás nem díjazatik.)

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 11-én.)

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a kereskedelmi tárcza részletes tárgyalását, mely után Perczel Dezső belügyminiszter választott Sima Ferencnek hozzáintézett interpellációjára, mely a csongrádi ügyekre vonatkozott. A Ház többsége a választ tudomásul vette, mire az ülést az elnök berekesztette.

El Krétába.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A thénből telegrafálják, hogy György királyi herceg a király sürgetésére tegnap este felkészült, hogy hat torpedó-naszáddal Krétába induljon. A királyi herceg azon parancsra indult utra, hogy kövessen el mindent, nehogy Krétában a török csapatoknak sikerüljön partra szállaniok. Az elutazás óriási szenzációt keltett városszerte és a herceget, valamint a királyt nagy néptömeg kísérte végig folytonos éljenzések között az utcákon. György egyébként kormányjegyzéket intézett a nagyhatalmakhoz, kijelentvén, hogy Görögország a saját véreinek és a vallásabelieknek legyilkolását nem nézheti végig, mint pusztaszemléllő.

Baisse.

Budapest, február 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A görögországi hírekre ugy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén baisse állott be.

A tőzsdéről.

Budapest, febr. 11. (A becskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttett buza őszire 7.33—34, buza tavaszra 7.72—74, buza május-juniusra 7.72—73, tengeri juniusra 3.81—83, zab 6.03—05, repce 10.95—11.5. Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt lanyha, az árak alacsonyok, forgalom 8.000 nm, raktáron levő áru 5 krral olcsóbb és nehezen elhelyezhető.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

